

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยแบบผสม (Mix Research) ซึ่งประกอบด้วยการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) และการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. กลุ่มผู้ร่วมวิจัยและผู้ให้ข้อมูล
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. การสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือ
4. ขั้นตอนในการดำเนินการวิจัย
5. การเก็บรวบรวมข้อมูล
6. การวิเคราะห์ข้อมูล
7. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

กลุ่มผู้ร่วมวิจัยและผู้ให้ข้อมูล

กลุ่มผู้ร่วมวิจัยและผู้ให้ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ จำนวน 551 คน ประกอบด้วย

1. กลุ่มผู้ร่วมวิจัย (Research Participants) จำนวน 30 คน ประกอบด้วย

1.1 ผู้วิจัย จำนวน 1 คน

1.2 ผู้ร่วมวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารและครูที่ปรึกษาโรงเรียนหนองสอพิตยาคม

จำนวน 29 คน

2. กลุ่มเป้าหมายและผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ นักเรียนโรงเรียนหนองสอพิตยาคม

จำนวน 521 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อสะท้อนผลการดำเนินงานมี 3 ประเภท

ได้แก่

1. แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือ
นักเรียนของผู้ร่วมวิจัย มีทั้งหมด 3 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 ความคิดเห็นต่อการประชุมปฏิบัติการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นต่อความรู้ความเข้าใจในระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นต่อประโยชน์ที่ได้รับจากการดำเนินงานระบบดูแล

ช่วยเหลือนักเรียน

ซึ่งผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามเกี่ยวกับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน
ไปทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ หาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบน
มาตรฐาน (S.D.) แล้วแปลความหมายค่าเฉลี่ยตามเกณฑ์ดังนี้

ค่าเฉลี่ย	ระดับความรู้ความเข้าใจ/ความพึงพอใจ
4.51-5.00	มากที่สุด
3.51-4.50	มาก
2.51-3.50	ปานกลาง
1.51-2.50	น้อย
1.00-1.50	น้อยที่สุด

2. แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง จำนวน 3 ฉบับ ประกอบด้วย

ฉบับที่ 1 เป็นแบบสัมภาษณ์การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน
สำหรับครูที่ปรึกษา

ฉบับที่ 2 เป็นแบบสัมภาษณ์การประชุมเชิงปฏิบัติการ การดำเนินงานระบบ
ดูแลช่วยเหลือนักเรียนของหัวหน้ากลุ่มบริหารทั่วไป สำหรับรองผู้อำนวยการโรงเรียนและ
ผู้อำนวยการโรงเรียน

ฉบับที่ 3 เป็นแบบสัมภาษณ์การนิเทศกำกับติดตามการดำเนินงานระบบ
ดูแลช่วยเหลือนักเรียนของหัวหน้ากลุ่มบริหารทั่วไป สำหรับรองผู้อำนวยการโรงเรียนและ
ผู้อำนวยการโรงเรียน

นำแบบสัมภาษณ์ทั้ง 3 ฉบับไปดำเนินการสัมภาษณ์การดำเนินงานระบบดูแล
ช่วยเหลือนักเรียนของครูที่ปรึกษา สัมภาษณ์การนิเทศกำกับติดตามของหัวหน้ากลุ่มบริหาร
ทั่วไป รองผู้อำนวยการโรงเรียน และผู้อำนวยการโรงเรียน สัมภาษณ์ความพึงพอใจของ
ผู้ปกครองในกิจกรรมการเยี่ยมบ้านนักเรียน สัมภาษณ์ความพึงพอใจของคณะกรรมการ

สถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน แล้วนำผลสรุปเป็นแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้มีประสิทธิภาพ

การสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือ

ในการสร้างและพัฒนาแบบสอบถามเกี่ยวกับการพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. วิธีการสร้างแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจในการ

ดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

1.1 ศึกษารูปแบบในการสร้างแบบสอบถามแล้วดำเนินการสร้างแบบสอบถามเกี่ยวกับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

1.2 นำเสนอคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

1.3 ปรับแก้ตามข้อเสนอแนะของคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์แล้วนำเสนอผู้เชี่ยวชาญพิจารณาตรวจสอบปรับปรุงแก้ไขความครอบคลุมเนื้อหาและให้ข้อเสนอแนะในการสร้างเครื่องมือเพิ่มเติม ผู้เชี่ยวชาญประกอบด้วย

1.3.1 นายสุรปรีชา ลาภบุญเรือง ตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียนหนองสอพิทยาคม วุฒิกการศึกษา ศศม. (การพัฒนาสังคม) มีความเชี่ยวชาญด้านเนื้อหา เกี่ยวกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

1.3.2 นายสิทธิชัย โภคาทรัพย์ ตำแหน่ง รองผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษามัชฌมศึกษา เขต 24 วุฒิกการศึกษา คม. (การบริหารการศึกษา) มีความเชี่ยวชาญด้านการจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

1.3.3 นายคำปุ่น ภูเงิน ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนท่าคันโทวิทยาคาร เขตพื้นที่การศึกษามัชฌมศึกษา เขต 24 วุฒิกการศึกษา กสม. (การบริหารการศึกษา) มีความเชี่ยวชาญด้านระเบียบวิธีวิจัยและการจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

1.3.4 นายสงกรานต์ พันธุ์โนราช ตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียนโนนศิลาพิทยาคม เขตพื้นที่การศึกษามัชฌมศึกษา เขต 24 วุฒิกการศึกษา กสม. (การบริหารการศึกษา) มีความเชี่ยวชาญสถิติและการวิจัย

1.3.5 นางชนัญญา จำเริญสรรพ ตำแหน่งรองผู้อำนวยการโรงเรียนหนองสอพิทยาคม เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24 วุฒิกการศึกษา กศม. (การบริหารการศึกษา) มีความเชี่ยวชาญด้านการใช้ภาษาและจิตวิทยาแนะแนว

1.4 ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะแล้วนำไปทดลองใช้กับครูโรงเรียน สามชัย อำเภอสามชัย จังหวัดกาฬสินธุ์ เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24 จำนวน 30 คน เพื่อหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.96 ตามวิธีการของครอนบาค (Cronbach) (บุญชม ศรีสะอาด. 2554 : 116)

1.5 ปรับแก้แล้วพิมพ์ฉบับสมบูรณ์เพื่อนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

วิธีการสร้างแบบสัมภาษณ์

2.1 ศึกษารูปแบบวิธีการสร้างแบบสัมภาษณ์แล้วจัดทำแบบสัมภาษณ์จำนวน 3 ฉบับ ประกอบด้วย ฉบับที่ 1 เป็นแบบสัมภาษณ์การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูที่ปรึกษา ชนิดมีโครงสร้าง ฉบับที่ 2 เป็นแบบสัมภาษณ์การประชุมเชิงปฏิบัติการ การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของหัวหน้ากลุ่มบริหารทั่วไป รองผู้อำนวยการโรงเรียนและผู้อำนวยการโรงเรียน ชนิดไม่มีโครงสร้าง ฉบับที่ 3 เป็นแบบสัมภาษณ์การนิเทศกำกับติดตามการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของหัวหน้ากลุ่มบริหารทั่วไป รองผู้อำนวยการโรงเรียนและผู้อำนวยการโรงเรียน ชนิดไม่มีโครงสร้าง ในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

2.2 นำเสนอคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

2.3 ปรับแก้ตามข้อเสนอแนะของคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์แล้วนำเสนอผู้เชี่ยวชาญพิจารณาตรวจสอบปรับปรุงแก้ไขความครอบคลุมเนื้อหาและให้ข้อเสนอแนะในการสร้างเครื่องมือเพิ่มเติม ผู้เชี่ยวชาญประกอบด้วย

2.3.1 นายสุรปริชา ลาภบุญเรือง ตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียนหนองสอพิทยาคม วุฒิกการศึกษา ศศม. (การพัฒนาสังคม) มีความเชี่ยวชาญด้านเนื้อหา เกี่ยวกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

2.3.2 นายสิทธิชัย โภคาทรัพย์ ตำแหน่ง รองผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24 วุฒิกการศึกษา คม. (การบริหารการศึกษา) มีความเชี่ยวชาญด้านการจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

2.3.3 นายคำปุ่น ภูเงิน ตำแหน่ง ผู้อำนวยการ โรงเรียนท่าคันโทวิทยาคาร เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24 วุฒิกการศึกษา กศม. (การบริหารการศึกษา) มีความเชี่ยวชาญทางด้านระเบียบวิธีวิจัยและการจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

2.3.4 นายสงกรานต์ พันธุ์โนราช ตำแหน่งผู้อำนวยการ โรงเรียน โนนศิลาพิทยาคม เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24 วุฒิกการศึกษา กศม. (การบริหารการศึกษา) มีความเชี่ยวชาญสถิติและการวิจัย

2.4 ปรับแก้แล้วพิมพ์ฉบับสมบูรณ์เพื่อนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

ขั้นตอนในการดำเนินการวิจัย

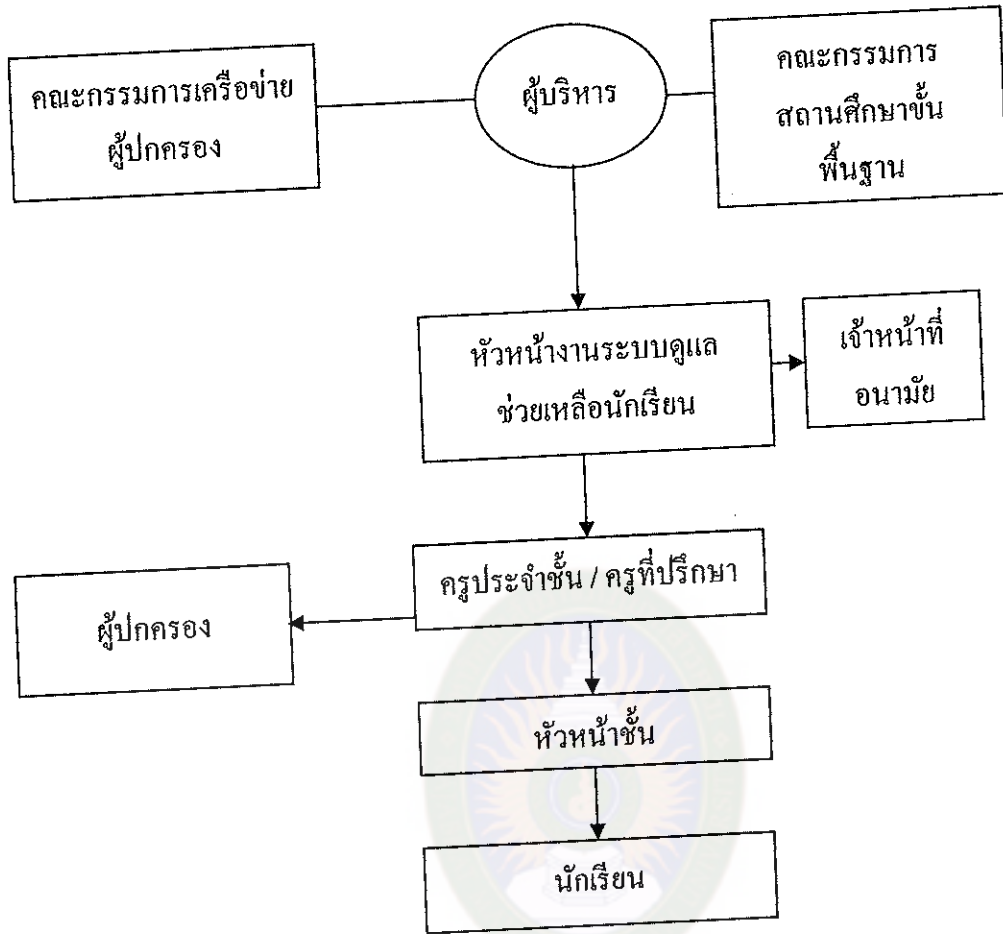
การวิจัยครั้งนี้เป็นการดำเนินการวิจัยตามรูปแบบของการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) มีขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ขั้นวางแผนดำเนินงาน (Planning)

กิจกรรมที่ 1 วิเคราะห์สภาพปัญหา ศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาของการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนหนองสอพิทยาคม โดยจัดประชุมผู้เกี่ยวข้อง ดังนี้ ผู้อำนวยการโรงเรียน รองผู้อำนวยการโรงเรียน หัวหน้ากลุ่มบริหารทั่วไป หัวหน้ากลุ่มงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน หัวหน้างานแนะแนว คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน คณะกรรมการสถานักเรียน ประชุมเพื่อหาสาเหตุของปัญหาและหาข้อสรุปในการวางแผนการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

กิจกรรมที่ 2 แต่งตั้งคณะกรรมการ ผู้บริหารและคณะผู้รับผิดชอบระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการตามโครงสร้างการดำเนินงานดังนี้

2.1 กำหนดโครงสร้างบุคลากรในระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนหนองสอพิทยาคม ดังแผนภาพที่ 3

ภาพที่ 3 โครงสร้างระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนหนองสอพิทยาคม

RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ขั้นตอนที่ 2 ปฏิบัติตามแผน (Action)

กิจกรรมที่ 3 สร้างความตระหนักและความเข้าใจกับบุคลากร

3.1 ประชุมชี้แจงและสร้างความเข้าใจให้กับบุคลากรในสถานศึกษา เพื่อให้เกิดทัศนคติที่ดีต่อระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนมีความยินดีร่วมมือร่วมใจในการทำงานเพื่อช่วยเหลือนักเรียน

3.2 อบรมเชิงปฏิบัติการการพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้วยโปรแกรม Stu Care โดยพัฒนาครูที่ปรึกษาให้มีความรู้ความสามารถเทคนิคหรือทักษะต่าง ๆ ในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเบื้องต้น

3.3 ประชาสัมพันธ์งานดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้กับบุคลากรและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบต่อเนื่อง

3.4 ประเมินผลสร้างความรู้ ความเข้าใจให้บุคลากรในการดูแลช่วยเหลือ
นักเรียน โดยได้สร้างแบบประเมินผล

กิจกรรมที่ 4 ศึกษาสภาพปัญหาของนักเรียน

4.1 การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล

4.1.1 เก็บรวบรวมข้อมูลนักเรียนในการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลทั้ง
ศึกษาเอกสาร คู่มือและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลเพื่อให้ได้เครื่องมือ
สามารถเก็บรวบรวมข้อมูลที่มีความสอดคล้องกับการดำเนินงาน

เนื่องด้วยความแตกต่างของนักเรียนแต่ละคนที่มีพื้นฐานความเป็นมา
ของชีวิตที่ไม่เหมือนกันหล่อหลอมให้เกิดพฤติกรรมหลากหลายรูปแบบ ทั้งด้านบวกและด้าน
ลบ ดังนั้นการรู้ข้อมูลที่เป็นเกี่ยวกับนักเรียนจึงเป็นสิ่งสำคัญ ที่จะช่วยให้ครูที่ปรึกษามีความ
เข้าใจนักเรียนมากขึ้น สามารถนำมาวิเคราะห์เพื่อคัดกรองนักเรียน เป็นประโยชน์ในการ
ส่งเสริมการป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียนได้อย่างถูกต้อง ซึ่งเป็นข้อมูลเชิงประจักษ์มิใช่การ
ใช้ความรู้สึกหรือการคาดเดา โดยเฉพาะในการแก้ปัญหานักเรียน ซึ่งจะทำให้เกิดข้อผิดพลาดต่อ
การช่วยเหลือนักเรียนหรือเกิดได้น้อยที่สุด ข้อมูลพื้นฐานของนักเรียนครูที่ปรึกษาควรมีข้อมูล
เกี่ยวกับนักเรียนอย่างน้อย 3 ด้านคือ

1) ด้านความสามารถ แยกเป็น

1.1) ด้านการเรียนรู้

1.2) ด้านความสามารถอื่น ๆ

2) ด้านสุขภาพ แยกเป็น

2.1) ด้านร่างกาย

2.2) ด้านจิตใจ – พฤติกรรม

3) ด้านครอบครัว แยกเป็น

3.1) ด้านเศรษฐกิจ

3.2) ด้านการคุ้มครองนักเรียน

4) ด้านอื่น ๆ ที่ครูพบเพิ่มเติม ซึ่งมีความสำคัญหรือเกี่ยวข้องกับ

การดูแลช่วยเหลือนักเรียน

4.2 การคัดกรองนักเรียน

4.2.1 ศึกษาหลักการสำหรับการคัดกรองนักเรียนรวมทั้งศึกษาเอกสาร
คู่มือและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการคัดกรองนักเรียนเพื่อให้ได้เครื่องมือสามารถเก็บรวบรวม

ข้อมูลที่มีความสอดคล้องกับการดำเนินงาน การคัดกรองนักเรียน เป็นการพิจารณาข้อมูลเกี่ยวกับตัวนักเรียนเพื่อการจัดกลุ่มนักเรียนเป็น 3 กลุ่ม คือ

1) กลุ่มปกติ คือ นักเรียนที่ได้รับการวิเคราะห์ข้อมูล ตามเกณฑ์การคัดกรองของโรงเรียนแล้ว

2) กลุ่มเสี่ยง คือ นักเรียนที่จัดอยู่ในเกณฑ์ของกลุ่มเสี่ยงตามเกณฑ์การคัดกรองของโรงเรียน ซึ่งโรงเรียนต้องให้การช่วยเหลือ ป้องกันหรือแก้ไขตามแต่กรณี

3) กลุ่มมีปัญหา คือ นักเรียนที่จัดอยู่ในเกณฑ์ของกลุ่มมีปัญหาตามเกณฑ์การคัดกรองของโรงเรียน ซึ่งโรงเรียนต้องให้การช่วยเหลือ ป้องกันหรือแก้ไขตามแต่กรณี

การจัดกลุ่มนักเรียนนี้ มีประโยชน์ต่อครูที่ปรึกษาในการหาวิธีการเพื่อดูแลช่วยเหลือนักเรียนได้อย่างถูกต้อง โดยเฉพาะการแก้ไขปัญหาก็ตรงกับปัญหาของนักเรียนยิ่งขึ้นและมีความรวดเร็วในการแก้ปัญหา เพราะมีข้อมูลของนักเรียนในด้านต่าง ๆ ซึ่งหากครูที่ปรึกษาไม่ได้คัดกรองนักเรียนเพื่อการจัดกลุ่มแล้ว ความชัดเจนในเป้าหมายเพื่อการแก้ไขปัญหของนักเรียนจะมีน้อยลง มีผลต่อความรวดเร็ว ในการแก้ปัญหา ซึ่งบางกรณีมีความจำเป็นต้องแก้ไขโดยเร่งด่วน ผลการคัดกรองนักเรียน ครูที่ปรึกษาจำเป็นต้องระมัดระวังอย่างยิ่งที่จะไม่ทำให้นักเรียนรับรู้ได้ว่าตนถูกจัดกลุ่มอยู่ในกลุ่มเสี่ยง / มีปัญหา ซึ่งมีความแตกต่างจากกลุ่มปกติ โดยเฉพาะนักเรียนวัยรุ่นที่มีความไวต่อการรับรู้ (Sensitive) แม้ว่านักเรียนจะรู้ตัวดีว่า ขณะนี้ตนมีพฤติกรรมอย่างไรหรือประสบปัญหาใดก็ตาม และเพื่อเป็นการป้องกันการล้อเลียนในหมู่เพื่อนอีกด้วย ดังนั้นครูที่ปรึกษาต้องเก็บผลการคัดกรองนักเรียนเป็นความลับ นอกจากนี้หากครูที่ปรึกษามีการประสานกับผู้ปกครองเพื่อช่วยเหลือนักเรียน ก็ควรระมัดระวังสื่อสารที่ให้ผู้ปกครองเกิดความรู้สึกว่าบุตรหลานของตนถูกจัดอยู่ในกลุ่มที่ผิดปกติแตกต่างจากเพื่อนนักเรียนอื่น ๆ ซึ่งอาจมีผลเสียต่อนักเรียนในภายหลังได้

4.3 การส่งเสริมและพัฒนานักเรียน

4.3.1 การส่งเสริมและพัฒนาให้นักเรียนเป็นการสนับสนุนให้นักเรียนทุกคนที่อยู่ในความดูแลของครูที่ปรึกษา ซึ่งจะช่วยป้องกันมิให้นักเรียนที่อยู่ในกลุ่มปกติกลายเป็นนักเรียนกลุ่มเสี่ยงหรือกลุ่มมีปัญหาและเป็นการช่วยเหลือให้นักเรียนกลุ่มเสี่ยง กลุ่มมีปัญหา กลับมามีพฤติกรรมดีขึ้นตามที่โรงเรียนหรือชุมชนคาดหวัง โดยโรงเรียน ได้จัดกิจกรรมเพื่อเป็นการส่งเสริมนักเรียนของโรงเรียนหนองสอพิตยาคม

4.3.2 แต่งตั้งคณะกรรมการประเมินการจัดกิจกรรมด้านการส่งเสริม
นักเรียนได้แก่ ผู้บริหาร คณะครู และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนหนองสอ
พิทยาคม รวมจำนวน 43 คน

4.3.3 ประเมินการดำเนินการด้านการส่งเสริมนักเรียน โดยการสร้างแบบ
ประเมินการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนหนองสอพิทยาคม

4.4 การป้องกันและแก้ไข้ปัญหา

4.4.1 ในการดูแลช่วยเหลือ ครูที่ปรึกษา ควรให้ความเอาใจใส่กับนักเรียน
ทุกคนเท่าเทียมกัน แต่สำหรับนักเรียนกลุ่มเสี่ยง กลุ่มมีปัญหา นั้นจำเป็นต้องให้ความสนใจ
ดูแลเอาใจใส่อย่างใกล้ชิดและหาวิธีการช่วยเหลือ ทั้งการป้องกันและแก้ไข้ปัญหา โดยไม่ปล่อย
ปละละเลยนักเรียนจนกลายเป็นปัญหาของสังคม โดยโรงเรียนได้จัดแนวทางการดำเนินการ
ป้องกันและแก้ไข้ปัญหานักเรียนทั้ง 5 ด้าน

4.4.2 แต่งตั้งคณะกรรมการประเมินการจัดกิจกรรมด้านการป้องกันและ
แก้ไข้ปัญหาได้แก่ ผู้บริหาร คณะครู และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนหนอง
สอพิทยาคม รวมจำนวน 43 คน

4.4.3 ประเมินการดำเนินการด้านการป้องกันและแก้ไข้ปัญหาโดยการ
สร้างแบบประเมินการดำเนินการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนหนองสอพิทยาคม
ด้านการป้องกันและแก้ไข้ปัญหา

4.5 ด้านการส่งต่อนักเรียน

4.5.1 ศึกษาหลักการสำหรับการส่งต่อนักเรียน ทั้งศึกษาเอกสาร คู่มือและ
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการส่งต่อนักเรียนเพื่อให้ได้เครื่องมือสามารถเก็บรวบรวมข้อมูลที่มี
ความสอดคล้องกับการดำเนินงาน ซึ่งการส่งต่อ แบ่งเป็น 2 แบบ คือ

1) การส่งต่อภายใน ครูประจำชั้น / ครูที่ปรึกษาส่งต่อไปยังครูแนะแนว
หรือผู้เกี่ยวข้องสามารถให้ความช่วยเหลือนักเรียนได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับสภาพปัญหา และความ
ต้องการของนักเรียน

2) การส่งต่อภายนอก เป็นการส่งนักเรียนไปให้ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทาง
หรือองค์กรที่เกี่ยวข้องได้ช่วยเหลือพัฒนานักเรียน กรณีที่เกินความสามารถของโรงเรียน โดย
ครูแนะแนวหรือผู้เกี่ยวข้องเป็นผู้อำนวยความสะดวกและมีการติดต่อรับทราบผลการช่วยเหลือ
เป็นระบบอย่างต่อเนื่อง

4.5.2 รวบรวมเครื่องมือในการส่งต่อนักเรียนจากกรมสามัญศึกษา (2544 : 56) กระทรวงศึกษาธิการ (2547 : 70-72) ได้แก่ แบบบันทึกการส่งต่อภายในและภายนอกของโรงเรียนเป็นรายบุคคล / กลุ่ม และแบบรายงานแจ้งผลการช่วยเหลือนักเรียน

ขั้นตอนที่ 3 ขั้นการสังเกต กำกับ ติดตาม ประเมินและรายงาน (Observation) การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนหนองสอพิทยาคม มีการกำกับ ติดตาม และประเมินผลระหว่างการดำเนินงานดังนี้

กิจกรรมที่ 5 ประเมินเพื่อพัฒนาและสรุปรายงาน ได้มีการปรับปรุงพัฒนาในแต่ละกิจกรรมโดยการนำผลการวิเคราะห์ มาปรับปรุงการปฏิบัติงานในกิจกรรมต่าง ๆ ให้เป็นไปตามเป้าหมายการดำเนินงาน โครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนหนองสอพิทยาคม โดยวิธีการประเมินผลเพื่อพัฒนาและสรุปรายงานดังนี้

5.1 ครูที่ปรึกษาแต่ละคนจัดทำรายงานดำเนินงาน

5.2 คณะกรรมการดำเนินงานแต่ละระดับชั้นจัดทำรายงานสรุปเป็นระดับชั้น

เสนอคณะกรรมการ

5.3 คณะกรรมการประสานงานสรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากหัวหน้าระดับชั้นจากการประเมินเพื่อทบทวน

5.4 คณะกรรมการทำการประเมินความพึงพอใจในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนหนองสอพิทยาคม ทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลด้านการคัดกรอง ด้านการป้องกันและแก้ไข ด้านการส่งเสริมและด้านการส่งต่อนักเรียน มาจัดทำรายงานเป็นภาพรวมของโรงเรียนเสนอคณะกรรมการอำนวยการ โดยทำการประเมินความพึงพอใจกับผู้เกี่ยวข้อง ได้แก่ เจ้าหน้าที่สาธารณสุข จำนวน 2 คน คณะกรรมการสถานศึกษา จำนวน 13 คน ผู้ปกครองนักเรียนจำนวน 100 คน ผู้บริหารและครูจำนวน 29 คน และนักเรียนโดยใช้นักเรียนช่วงชั้นที่ 3 และช่วงชั้น 4 จำนวน 521 คน รวมจำนวนทั้งหมด 666 คน และเพื่อให้การดำเนินการวิจัยได้ดำเนินการไปด้วยความเรียบร้อยตรงตามกำหนดเวลาที่ผู้วิจัยได้วางแผนการดำเนินการเอาไว้ ผู้วิจัยจึงได้กำหนดปฏิทินการดำเนินการวิจัย ดังตาราง 15 ต่อไปนี้

ตารางที่ 15 แสดงปฏิทินการดำเนินการวิจัย

ที่	การดำเนินการ	ระยะเวลาปฏิบัติกิจกรรม
1.	ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	1 พ.ค. – ก.ย. 2555
2.	เขียนโครงร่าง	
3.	สร้างเครื่องมือ	
4.	เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อหาคุณภาพเครื่องมือ	
5.	ดำเนินการตามกิจกรรม	
6.	สรุปผลการดำเนินงาน	กันยายน 2555

ขั้นตอนที่ 4 ขั้นการสะท้อนผล (Reflection)

กิจกรรมที่ 6

6.1 คณะกรรมการสรุปผลโครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน เสนอ

คณะกรรมการอำนวยการ

6.2 คณะกรรมการอำนวยการดำเนินการ ประชุมพิจารณา รายงาน

คณะกรรมการเพื่อการปรับปรุงและพัฒนากระบวนการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน และ
เผยแพร่

การเก็บรวบรวมข้อมูล

เริ่มดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลระหว่างวันที่ 1 พฤษภาคม 2555 - 30 กันยายน

2555

การเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ใช้เครื่องมือ 2 ประเภท ได้แก่

1. แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

นักเรียนของผู้ร่วมวิจัย

2. แบบสัมภาษณ์การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการ ดังนี้ ผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามความคิดเห็น แบบสังเกตการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน แบบสัมภาษณ์การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน และผลการสนทนากลุ่มย่อยการดำเนินการจัดระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนมาจัดหมวดหมู่แล้วตรวจสอบข้อมูลแบบสามเส้า (Triangulation Technique) (Merriam. 1998 : 204) มาทำความเข้าใจและพรรณนาวิเคราะห์ (Content Analysis) แล้วหาความสัมพันธ์และกำหนดทิศทางของข้อมูล สร้างข้อสรุปและนำเสนอ โดยการบรรยาย (Narrative Form) แสดงความคิดเห็นต่าง ๆ และเรียบเรียงนำเสนอในรูปแบบของความเรียง พร้อมอ้างอิงข้อมูลบางส่วนที่เป็นที่มาของข้อสรุปนั้นจากกรอบแนวคิดในการวิจัยครั้งนี้

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติพื้นฐาน

การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากเครื่องมือการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ได้วิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้ค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

1. ค่าเฉลี่ย (Mean) ของคะแนนมีสูตรดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด 2554 : 124)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ \bar{x} แทน ค่าเฉลี่ย

$\sum X$ แทน ผลรวมคะแนนทั้งหมดในกลุ่ม

N แทน จำนวนคะแนนในกลุ่ม

2. ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) มีสูตรดังนี้

(บุญชม ศรีสะอาด. 2554 : 126)

$$S.D = \sqrt{\frac{N \sum x^2 - (\sum x)^2}{N(N-1)}}$$

เมื่อ S.D แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
x แทน คะแนนแต่ละตัว
N แทน จำนวนคะแนนในกลุ่ม
 Σ แทน ผลรวม

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY